

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4C/207/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315206905
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2017:5315206905.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou v právnej veci žalobcov 1/ Y. H., W.. X.X.XXXX, X. Y. XXX/XX, XXX XX F. W. F., A.. XX.X.XXXX, X/ Y. H., W.. XX.X.XXXX, K.. V. XXX/XX, XXX XX T., X/ Y. H., W.. XX.X.XXXX, K.. V. XXX/XX, XXX XX T., žalobcovia zast. Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom so sídlom Martina Rázusa 19, 984 01 Lučenec, IČO: 45021996, proti žalovanému 1/ U. N.Á., W.. X.X.XXXX, XXX XX L. XXX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., Májová 1582, 022 01 Čadca, IČO: 50 473 522, 2/ V. T., E..L.. U. K. J., Š. X, XXX XX F., K.: XX XXX XXX, zast. JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom Vajnorská 55, 831 03 Bratislava, doručovacia adresa: Hlboká cesta 7, 811 05 Bratislava, IČO: 42174856, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalobu žalobcov 2/ a 3/ proti žalovaným 1/ a 2/ v celom rozsahu z a m i e t a.

II. Žalobcovia 1/ a 2/ s ú p o v i n í nahradit' žalovaným 1/ a 2/ trovy konania v rozsahu 100 % vo výške, ktorá bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku VSÚ prvostupňového súdu.

odôvodnenie:

Podľa § 220 ods. 4 CSP súd arabskými číslicami označuje jednotlivé odseky odôvodnenia rozsudku, ktoré zodpovedajú podstatným náležitostiam odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP:

1. Čo tvorilo záväzný predmet sporu, čím sa súd cítil byť viazaný: Záväzný predmet sporu tvorila žaloba Y. H. zo dňa 21.7.2015 na zaplatenie sumy 15 000 € zo strany žalovaných 1/, 2/, žalobný návrh žalobcu 2/ Y. H., W.. XX.X.XXXX o zaplatenie sumy 15 000 € žalovanými 1/, 2/, žalobný návrh žalovaného 3/ Y. H., W.. XX.X.XXXX na zaplatenie sumy 10 000 € žalovanými 1/, 2/ a náhradu trov konania ako nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy podľa § 11 Občianskeho zákonníka v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou dňa 20.7.2012, pri ktorej žalobcovia stratili príbuznú N. H., ktorá zomrela. Od žalovaného 2/ bola uplatnená táto náhrada ako škoda v príčinnej súvislosti s povinným zmluvným poistením žalovaného 1/ u žalovaného 2/ podľa § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení. Konanie o žalobe žalobkyne 1/ Y. H., W.. X.X.XXXX, A.. XX.X.XXXX, bolo zastavené, pretože zomrela. Ide o osobný nárok, ktorý neprechádza na dedičov (§ 63 ods. 1 CSP). Strany konania sa výslovne vzdali práva podať odvolanie proti uzneseniu na pojednávaní dňa 26.10.2017.

2. Čo tvrdili žalobcovia v žalobe: Žalobcovia v žalobe zo dňa 21.7.2015 čl. 6 spisu tvrdili, že dňa XX.X.XXXX v F. W. F. žalovaný 1/ riadil osobné motorové vozidlo. Spôsobil dopravnú nehodu, usmrtil chodkyňu N. H.Ú., W.. XX.X.XXXX, ktorá prechádzala po prechode pre chodcov (dcéra žalobkyne 1/ Y. H. a žalobcu 2/ Y. H., W.. XX.X.XXXX, sestra žalobcu 3/ Y. H., W.. XX.X.XXXX). Porušením povinností žalovaného 1/ zasiahol do osobnostných práv žalobcov podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorí mali s nehou blízky, harmonický vzťah. Žalovaný 1/ je osobou, ktorá priamo zasiahla do práv

žalobcov a zodpovedá za nemajetkovú ujmu žalobcov podľa § 16 Občianskeho zákonníka, žalovaný 2/ zodpovedá na základe poisťnej zmluvy medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ o povinnom zmluvnom poistení. Podľa § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení predmetom povinného zmluvného poistenia je aj táto nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do ich osobnostných práv. Poistený - žalovaný 1/ má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodeným škodu na zdraví a náklady pri usmrtení, ale aj nemajetkovú ujmu v dôsledku usmrtenia blízkej osoby vo výške, ako je uvedené v bode 1 odôvodnenia tohto rozsudku. Na pojednávaní dňa 26.10.2017 právny zástupca žalobcov a žalobcovia uviedli. Právny zástupca žalobcov k predbežnému právnomu posúdeniu na aplikáciu 2-ročnej premlčacej lehoty z titulu nároku na náhradu škody uviedol, že má za to, že premlčacia lehota je 3-ročná, poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 2Cdo/194/2011. K úmrtiu došlo 20.7.2012, žaloba bola faxovým podaním doručená na súd 20.7.2015. Bola doručená v rámci 3-ročnej premlčacej lehoty. Nárok nie je premlčaný. Faxové podanie bolo následne doplnené originálnym písomným podaním v zákonom stanovenej lehote v zmysle vtedy platných procesných predpisov. Žiadal žalobe vyhovieť. Žalobcovia 2/, 3/ na pojednávaní dňa 26.10.2017 vypovedali k citovej ujme, teda výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (škody). V tomto rozsudku súd rozhodol o základe nároku. Nezaoberal sa výškou nároku. Z toho dôvodu v tomto štádiu konania obsah výpovedí žalobcov 2/, 3/ neuvádza, aj keď boli realizované.

3. Aké dôkazy žalobcovia predložili od podania žaloby 21.7.2015 do rozhodnutia súdu 26.10.2017, aký skutkový stav z predložených dôkazov mal súd zistený, ktoré dôkazy súd nevykonal a prečo: Vzhľadom k vznesenej námietke premlčania súd na pojednávaní dňa 26.10.2017 zamietol návrh na výsluch svedkov: Y., Š., J. a vykonanie dôkazu prečítaním svedeckej výpovede E. T.. Súd prioritne musel ustáliť, či existuje základ nároku na zaplatenie žalovanej sumy z dôvodu vznesenej námietky premlčania. Svedkovia sa mali vyjadrovať, resp. tento dôkaz slúžil na preukázanie výšky morálnej ujmy, neslúžil na preukázanie základu nároku vrátane premlčania alebo nepremlčania nároku. V tomto štádiu konania preto dôkazy boli nadbytočné, právne irelevantné a nevhodné. Dôkazy budú vykonané v prípade, ak bude preukázaný základ nároku na zaplatenie žalovaných súm. V žalobe žiadali žalobcovia pripojiť trestný spis vo veci dopravnej nehody sp. zn. 1T/70/2013. Spis bol pripojený od 5.6.2017, čo vyplýva z druhej strany obalu súdneho spisu 4C/207/2015, kde je pripojenie spisu v uvedený deň zaevidované. Na čl. 82 spisu prvýkrát vyzval súd strany konania k možnosti študovať spis (6/2017) a na čl. 101 druhýkrát vyzval študovať strany konania spis (9/2017). Žalobcovia ani právny zástupca žalobcov pripojený trestný spis pred pojednávaním neštudovali, nenahliadali do súdneho spisu. Pripojený súdny spis je dôkaz a v nadväznosti na § 132 ods. 2 CSP opisanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy. Súd teda nebol povinný sám namiesto žalobcov zostavovať tvrdenia a pripájať dôkazy z trestného spisu, pretože podľa § 150 ods. 1, 2 CSP túto povinnosť pravdivo a úplne uviesť podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia mali žalobcovia a vzhľadom k vznesenej námietke premlčania zo strany žalovaných 1/, 2/ mali žalobcovia povinnosť podľa § 151 ods. 1, 2 CSP uviesť vlastné tvrdenia vo vzťahu k premlčaniu nároku, inak je všeobecné popretie neúčinné. Žalobcovia neuviedli konkrétne tvrdenia a konkrétne dôkazy z trestného spisu v nadväznosti na vznesenú námietku premlčania vo vzťahu ku skoršiemu uplatneniu nároku na náhradu škody žalobcov, než bola uplatnená žalobou vo veci 4C/207/2015 dňa 21.7.2015. Súd teda vychádzal z uplatneného nároku žalobou vo veci 4C/207/2015. Z úradnej moci sám nevyhľadával tvrdenia a dôkazy v záujme žalobcov.

4. Aké tvrdenia produkoval žalovaný 1/, aké prostriedky procesnej obrany použil: Žalovaný 1/ v podaní zo dňa 16.2.2016 čl. 40 spisu uviedol, že so žalobou nesúhlasí. Žaloba je predčasná. Poukázal na znalecký posudok K. Š., znalca z odboru cestná doprava, z ktorého mal za to, že príčinou dopravnej nehody bolo konanie nebohej. Nebohá vytvorila vodičovi náhlu prekážku. Bola pod vplyvom alkoholu. Na hlave mala kapucňu, telefonovala. V podaní zo dňa 26.7.2016 čl. 59 spisu pri zmene právneho zastúpenia žalovaný 1/ uviedol. Žalobcovia požadujú sumy, ktoré nie je žalovaný 1/ schopný zaplatiť. Práve na taký účel bolo zriadené povinné zmluvné poistenie. Vylúčenie poisťného krytia je možné iba vo výnimočných prípadoch (C-22/12, článok 34 - vo veci Q.). Z toho vyplýva, že ak vnútroštátne právo priznáva právo na náhradu nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby prevádzkou motorového vozidla, tak štát musí zabezpečiť právnu úpravu o poistnom krytí tejto ujmy. Tým žalovaný 1/ mal za to, že je daná pasívna vecná legitímácia a povinnosť plniť žalovaného 2/. Pripojil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 21Co/60/2015 (čl. 60) - Q.. V bode 31 odôvodnenia tohto rozsudku je uvedené, že z hľadiska gramatického výkladu § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení toto ustanovenie upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách. Zákonodarca nesledoval poisťné krytie len niektorej zložky škody na zdraví. Pod škodu na zdraví tak treba zaradiť všetky jej zložky tak v rovine majetkovej,

ako aj v rovine nemajetkovej. Zákonodarca nevyúlčil pri škode na zdraví napríklad nemajetkové bolestné, či sťaženie spoločenského uplatnenia, a preto niet pochybností, že sú kryté poisťnou zmluvou. Preto nie je dôvod na odlišný názor ani pri nemajetkovej škode na zdraví s následkom smrti, ktorá dopadla na pozostalé blízke osoby. V podaní zo dňa 22.9.2017 čl. 111 spisu k pasívnej legitímácii žalovaného 2/ poukázal na rozhodnutie senátu Ústavného súdu SR III. ÚS 666/2016, z ktorého jednoznačne vyplýva povinnosť nahradíť nemajetkovú ujmu, ako aj povinnosť žalovanej 2/ ako poisťovne túto ujmu nahradíť na základe povinného zmluvného poistenia. Čo do výšky poukázal na nemožnosť žalovaného 1/ nahradíť škodu v uvedenej výške a na zníženie kvality života žalovaného 1/ po dopravnej nehode. Poukázal na skutočnosť, že rodinní príslušníci nežili v spoločnej domácnosti. Žalobkyňa 1/ bývala v F. W. F., žalovaný 2/ v T.. Nebohá sa s rodičmi nestretávala. Žalovaný 1/ nemá zdroj príjmov, ktorým by pokryl takýto nárok a nemá ani väčší hnutelný, nehnuteľný majetok. Dopravná nehoda zmenila jeho život, dovtedy viedol riadny život. Odvtedy má finančné, osobné problémy. Nevedel sa sústrediť na prácu, na život, rozviedol sa, vznikli mu dlhy. Nevedel sa s tým psychicky vyrovnáť. Má dve vyživovacie povinnosti na maloletého syna vo veku 7 rokov a to z prvého partnerského vzťahu a 1-ročného syna z terajšieho partnerského vzťahu. Vzniesol námietku premlčania. Žalobcovia sa o dopravnej nehode dozvedeli 20.7.2012, žaloba bola podaná 21.7.2015, teda po 3-ročnej všeobecnej premlčacej lehote. Pripojil uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016 (čl. 113). Záver Ústavného súdu SR je vyjadrený v bode 6 odôvodnenia (čl. 120). Ústavný súd konštatoval, že právne názory, ktoré viedli krajský súd k potvrdeniu prvostupňového rozsudku okresného súdu v časti o zahrnutí nemajetkovej ujmy, podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti pod pojem škoda podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení nie sú arbitrárne a nevykazujú známky ústavnej neakceptovateľnosti. Žalovaný 1/ a jeho právny zástupca na pojednávaní dňa 26.10.2017 uviedli. Právny zástupca žalovaného 1/ poukázal na správnosť predbežného právneho názoru súdu na základe ním predloženého uznesenia Ústavného súdu SR III ÚS 666/2016 vo vzťahu k uplynutiu premlčacej lehoty. Nárok žalobcov je premlčaný. Žalobu treba zamietnuť. Žalobcovia doteraz nepreukázali doručenie žaloby faxovou správou 20.7.2015. Keďže bol vyslovený predbežný právny názor čo do otázky premlčania, kedy súd konštatoval, že nárok žalobcov je premlčaný, potom považoval za nadbytočné vyjadriť sa v tomto časovom úseku k ďalším sporným otázkam, napr. k otázke spoluzavinenia, osobných citových väzieb žalobcov na nebohú a podobne. Čo do spoluzavinenia nebohej poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne v trestnej veci, ktorý sa so spoluzavinením chodkyne vyporiadal. V dôsledku toho došlo k zmene rozhodnutia Okresného súdu Trenčín. Krajský súd v Trenčíne konštatoval spoluzavinenie chodkyne. Mala požitý alkohol, v čase prechádzania cez cestu používala mobilný telefón, čo bolo preukázané výpisom z hovorov, svedeckou výpoveďou, v dôsledku čoho mala hlavu sklonenú nabok, mala dáždňik, ktorý jej znemožňoval dostatočný výhľad na vozovku. Nemala na očiach dioptrické okuliare, ktoré používala do diaľky. Nedokázala korektne vyhodnotiť vzdialenosť prichádzajúceho motorového vozidla. Nesprávne prechádzala cez priechod pre chodcov. Aj keď by žalovaný 1/ dodržal predpísanú rýchlosť 50 km/hod, kolízna situácia by vznikla. Porušila § 53 ods. 2, ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Žalovaný 1/ už bol v rámci trestného konania potrestaný a z toho dôvodu je k tomu potrebné prihliadať pri určení výšky nemajetkovej ujmy. Výsluch svedkov v štádiu, kedy súd rozhoduje o základe nároku, považoval za nadbytočný.

5. Dôkazy, ktoré žalovaný 1/ predložil, navrhol v čase od podania žaloby 21.7.2015 do rozhodnutia súdu 26.10.2017, skutkový stav, ktorý súd z dôkazov zistil, ktoré dôkazy zamietol a z akých dôvodov: V podaní zo dňa 16.2.2016 čl. 40 v súvislosti s trestným spisom 1T/70/2013 bez produkovania rozhodujúcich skutkových tvrdení žalovaný 1/ z tohto dôkazu trestného spisu vyvodzoval, že príčinou dopravnej nehody bola nebohá. Trestný spis bol pripojený od 5.6.2017. Právny zástupca žalovaného 1/ po výzvach súdu k preštudovaniu trestného spisu nahliadal do súdneho spisu 26.9.2017 čl. 123 súdneho spisu. V nadväznosti na § 132 ods. 2 CSP nie je povinnosťou súdu z pripojeného dôkazu, trestného spisu, v záujme strany konania - žalovaného 1/ z úradnej moci vyhľadávať rozhodujúce skutočnosti a dôkazy k jeho tvrdeniu, že príčinou dopravnej nehody bolo konanie nebohej. V nadväznosti na § 150, 151 CSP bolo povinnosťou žalovaného 1/ uviesť konkrétne rozhodujúce skutkové tvrdenia vyplývajúce z dôkazu - trestného spisu a konkrétne dôkazy nachádzajúce sa v tomto trestnom spise. Inak je akékoľvek popretie neúčinné. Súd zamietol návrh žalovaného 1/ v podaní zo dňa 22.9.2017 čl. 111 na vykonanie dôkazov. Návrh zamietol z toho dôvodu, že návrh nie je v prítomnom gramatickom čase, ale v budúcom, z čoho pri aplikácii logického výkladu sa dá usúdiť, že v tomto podaní žiadny procesný návrh na vykonanie dôkazov právny zástupca žalovaného 1/ nevzniesol, ale že ho vznesie až v budúcnosti, čím vlastne v stanovenej koncentračnej lehote nenavrhol dôkazy. Zároveň dôkazy nemali konkrétnu rovину, boli nepreskúmateľné a súdom nerealizovateľné. Z takého návrhu na vykonanie dôkazov súdu nebolo zrejmé, čo konkrétne má zabezpečiť, výsluch akého svedka, zabezpečenie akej konkrétnej listiny a podobne. Súdu neprislúcha v

záujme strany konania sám z úradnej moci zabezpečovať nenavrhnuté dôkazy. Na pojednávaní vykonal súd dôkazy predložené právnym zástupcom žalovaného 1/ - SMS správy žalobcu 3/ žalovanému 1/ (SMS správy sú výhražného charakteru a zároveň žiadal doručiť finančnú náhradu na účet, čo však žalobca poprel).

6. Čo tvrdila žalovaná 2/, aké prostriedky procesnej obrany použila: V podaní zo dňa 16.10.2015 čl. 20 spisu žiadala žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. Na strane žalovanej 2/ neexistuje pasívna legitímácia. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.4.2009. Po zmene právneho zastúpenia v podaní zo dňa 26.1.2017 čl. 74 spisu žalovaná 2/ vznesla námietku premlčania. Žalobu žiadala zamietnuť. K nehode došlo už 20.7.2012, žaloba bola podaná 21.7.2015, teda po uplynutí doby 3 rokov a jedného dňa po škodovej udalosti. V tomto smere poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.2.2011, podľa ktorého: „Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky. Počiatok plynutia všeobecnej 3-ročnej premlčacej doby náhrady za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv.“ Najmä však v tomto podaní žalovaná 2/ uviedla, že ak sa súd stotožní s argumentáciou žalobcov, že nemajetková ujma je krytá poistením, podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, teda že nemajetková ujma je škoda, v takom prípade žalovaná 2/ žiadala, aby súd vychádzal z ustanovení § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú premlčaciu lehotu v prípadoch náhrady škody. Žalobcovia neuplatnili nárok na náhradu škody v subjektívnej premlčacej lehote 2 rokov odo dňa, keď sa dozvedeli o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neuplatnili ju ani v 3-ročnej objektívnej lehote podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Poukázala aj na uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.2.2011 sp. zn. 5Cdo/265/2009 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.9.2008 sp. zn. 5Cdo/278/2007, podľa ktorých, aj podľa ustálenej súdnej praxe, má súd v prvom rade skúmať vznesenú námietku premlčania. V podaní zo dňa 4.10.2017 čl. 124 spisu tieto tvrdenia žalovaná 2/ zopakovala. K okolnosti, kedy sa poškodený dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá, poukázala na rozhodnutie R 16/2014. Žalobcovia ešte pred úmrtím poškodenej vedeli, kto bol vodičom poisteného vozidla, mali vedomosť o škode i o tom, kto za ňu zodpovedá. Žaloba tak bola podaná po uplynutí premlčacej lehoty. Výška priznanej náhrady je neprimerane vysoká. V tomto podaní na čl. 126 spisu poukázala na spoluzavinenie nebohej a v tejto súvislosti žiadala pripojiť spis 1T/70/2013. Pripojený trestný spis je dôkaz a nie je povinnosťou súdu z pripojeného dôkazu zostavovať tvrdenia, dôkazy v záujme žalovanej 2/ na preukázanie spoluzavinenia nebohej (§ 132 ods. 2 CSP). Bolo povinnosťou žalovanej 2/ uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia, dôkazy (§ 150, 151 CSP, § 185 ods. 2 CSP). Na pojednávaní dňa 26.10.2017 právny zástupca žalovanej 2/ na pojednávaní dňa 26.10.2017 uviedol. Stotožnil sa s vysloveným predbežným právnym názorom súdu o 2-ročnej premlčacej lehote nároku na náhradu škody a premlčaní celého nároku. Žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. V tomto štádiu považoval za nadbytočný výsluch svedkov, ktorí sa mali vyjadriť k výške nároku a nie základu nároku. Ak pre účely povinného zmluvného poistenia ide o škodu, potom je potrebné aplikovať 2-ročnú premlčaciu lehotu ako pri škode. Nemožno pre účely pasívnej legitímácie žalovanej 2/ aplikovať ustanovenia o škode a zodpovednosti žalovaného 2/ podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení za škodu a pre účely premlčania aplikovať 3-ročnú premlčaciu lehotu ako pri nemajetkovej ujme. Takáto konštrukcia je právne neudržateľná. Nemožno ju aplikovať na tento prípad. Právoplatný rozsudok v trestnom konaní konštatoval porušenie povinností žalovaného 1/ vo vzťahu k cestnej premávke. Za toto porušenie mu bol uložený trest. Pre určenie miery zavinenia vo vzťahu k náhrade škody je potrebné skúmať a zaoberať sa otázkou porušenia povinností, miery zavinenia samostatne v tomto konaní. Žalobca nepreukázal doručenie faxovej žaloby.

7. Aké dôkazy predložila, navrhla žalovaná 2/ za čas od podania žaloby 21.7.2015 do rozhodnutia súdu 26.10.2017 a aký skutkový stav súd z dôkazov ustálil: V podaní zo dňa 4.10.2017 čl. 126 spisu navrhla žalovaná pripojiť trestný spis 1T/70/2013 ako dôkaz na preukázanie tvrdenia žalovanej 2/ o spoluzavinení nebohej. Rozhodujúce skutkové tvrdenia o spoluzavinení v tomto podaní neboli konkretizované. Spis bol pripojený od 5.6.2017. Súd vyzval k študovaniu spisov dvakrát. Prvá výzva je na čl. 82 spisu, doručená v 6/2017, druhá je na čl. 101 spisu, doručená v 9/2017. Žalovaná 2/ trestný spis neštudovala, neprodukovala konkrétne rozhodujúce skutkové tvrdenia v nadväznosti na tento pripojený dôkaz, ani neoznačila konkrétne dôkazy z trestného spisu, ktoré by mal súd na pojednávaní

vykonať. Trestný spis je dôkaz, podľa § 132 ods. 2 CSP nemôže strana konania opísať rozhodujúcich skutočností nahradiť odkazom na označený dôkaz, v tomto prípade na trestný spis. Súd nemá povinnosť sám, z vlastnej iniciatívy, tvoriť rozhodujúce skutkové tvrdenia a označovať dôkazy v záujme žalovanej 2/ čo do spoluzavinenia alebo na dopravnej nehode. V nadväznosti na § 150 a 151 CSP povinnosť tvrdenia má strana konania a v nadväznosti na § 185 CSP dôkaznú povinnosť má strana konania s výnimkou tam uvedených dôkazov, ktoré môže vykonať z úradnej moci súd.

8. Ktoré dôkazy vykonal súd a aký skutkový stav z dôkazov zistil: Podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Podľa § 185 ods. 2 CSP súd môže aj bez návrhu vykonať dôkaz, ktorý vyplýva z verejných registrov a zoznamov, ak tieto registre alebo zoznamy nasvedčujú, že skutkové tvrdenia strán sú v rozpore so skutočnosťou; iné dôkazy bez návrhu nevykoná, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 185 ods. 3 CSP súd aj bez návrhu môže vykonať dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné, a na zistenie cudzieho práva. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti. Podľa § 194 ods. 1 CSP otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 193, môže súd posúdiť sám, nemôže však o nej rozhodnúť. Podľa § 194 ods. 2 CSP ak bolo o otázke podľa odseku 1 rozhodnuté, súd na také rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia. V záujme zistenia právomoci súdu, vykonateľnosti rozsudku, ustálenia prejudiciality podľa § 193, 194 CSP súd z pripojeného dôkazu trestného spisu vykonal dôkaz oboznámením rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 1T/70/2013-461 zo dňa 21.4.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2To/57/2016-492 zo dňa 2.3.2017, z ktorých mal preukázané, že rozsudok nadobudol právoplatnosť, tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci - res iudicata. Z právoplatného rozsudku mal preukázané, že žalovaný 1/, v tomto konaní obžalovaný, bol uznaný za vinného zo skutku, ktorý je v rozsudku uvedený, teda za dopravnú nehodu zo dňa 20.7.2012. Súd bol viazaný skutkovým stavom uvedeným vo výrokovvej časti o vine. Bol viazaný formou, závermi právoplatného rozsudku o tom, že žalovaný 1/ spáchal prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Bol viazaný tým, že prečin spáchal nedbanlivostným konaním, a to závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona a bol viazaný tým, že poškodení boli s nárokom na náhradu škody odkázaní na občiansko-právne konanie, teda že o nároku na náhradu škody nebolo rozhodnuté právoplatným spôsobom v adhéznom konaní. Tým mal súd v nadväznosti na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R 35/93 a § 193, 194 CSP preukázané, že je viazaný tým, že bol spáchaný trestný čin, že trestný čin spáchal žalovaný 1/, bol viazaný právnou kvalifikáciou skutku, formou zavinenia, ktorú predpokladá Trestný zákon. V tomto smere žalobcovia uniesli dôkazné bremeno v rozsahu viazanosti prvostupňového súdu právoplatným rozsudkom v trestnej veci. Tieto podmienky mal súd preukázané právoplatným trestným rozsudkom. V ostatnom podľa § 194 ods. 1 CSP súd podmienky nároku na náhradu škody má právo a povinnosť posúdiť sám, nie je viazaný trestným rozsudkom. V tomto smere boli povinní uniesť dôkazné bremeno žalobcovia i žalovaní v rozsahu, v ktorom súd nebol viazaný právoplatným rozsudkom v trestnej veci. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR R 22/1979 v právoplatnom trestnom rozsudku nebolo právoplatne rozhodnuté o nároku na náhradu škody v adhéznom konaní, a preto neexistuje výrok právoplatného trestného rozsudku, ktorý by bol prekážkou právoplatne rozhodnutej veci pre konanie o nároku na náhradu škody v civilnom konaní. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR R 22/1979 výrok rozhodnutia o tom, že bol spáchaný trestný čin alebo prečin, nerieši rozsah a výšku škody ani vtedy, ak je odškoditeľná ujma pojmovým znakom trestného činu. Medzi výškou škody uplatniteľnou v adhéznom konaní a výškou škody rozhodujúcou pre posúdenie trestnej stránky veci, môže byť rozdiel (III/1964 Zbierky rozhodnutí súdov ČSSR, strana 209). Vychádzajúc z uvedeného súd právoplatným rozsudkom, ktorým bol viazaný, mal preukázané porušenie právnej povinnosti v nadväznosti na nárok na náhradu škody, protiprávne konanie spočívajúce v prečine usmrtienia mal preukázané zavinenie v rozsahu podmienok Trestného zákona, a to v rozsahu nedbanlivostného konania, čím mal vylúčenú exkulpáciu žalovaného 1/ (nemohol tvrdiť, že nemohol zabrániť vzniku škody ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré bolo možné od neho objektívne požadovať). Dôkazným bremenom žalobcu bolo preukázať existenciu škody, výšku škody, príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti žalovaného 1/ a škodou a uplatnenie nároku v zákonnej lehote. Dôkazným bremenom žalobcov bolo preukázať

všetky podmienky podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Dôkaznou povinnosťou žalovaných bolo preukázať spoluzavinenie poškodenej podľa § 441 Občianskeho zákonníka.

9. Skutkové a právne vyhodnotenie sporu: Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatí konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia. Podľa R 29/85 ak poškodený uplatnil v trestnom konaní nárok na náhradu škody spôsobenej mu trestným činom a v tomto konaní riadne pokračoval, premlčacia lehota sa zastaví a v priebehu tohto konania neplynie. Po právoplatnom ukončení plynutie premlčacej doby pokračuje (R 31/1974). Podľa R 16/2014 poškodení - žalobcovia sa dozvedeli o škode v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si mohli urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická osoba alebo právnická osoba za škodu zodpovedá. Z uvedeného súd mal preukázané, že o škode sa poškodení - žalobcovia dozvedeli v deň dopravnej nehody 20.7.2012, kedy im bolo známe, kto bol vodičom a bolo im známe, že im uvedená škoda vznikla, pretože výsledkom dopravnej nehody bola smrť ich príbuznej. Odo dňa nasledujúceho od 21.7.2012 začala plynúť žalobcom subjektívna premlčacia lehota a uplynula 21.7.2014. Žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej lehoty 21.7.2015. Súd aplikoval 2-ročnú premlčaciu lehotu ako lehotu pre náhradu škody z toho dôvodu, že vychádzal z nálezu Ústavného súdu SR - uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016 (čl. 113), bod 6 odôvodnenia na čl. 120 spisu, kde Ústavný súd SR konštatoval správnosť názorov krajského súdu pri potvrdení rozsudku prvostupňového súdu v bode, kedy aj prvostupňový súd, aj odvolací súd zahrnuli nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti pod pojem škoda podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. Nálezom Ústavného súdu SR mal danú pasívnu legitimitáciu žalovanej 2/. Mal daný záver, že nemajetková ujma je krytá poistením v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a zároveň tým mal ustálené, že nemajetkovú ujmu tvoriacu predmet tohto sporu je potrebné považovať za škodu. Z toho dôvodu v nadväznosti na § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného 1/, 2/ a aplikoval premlčaciu lehotu ako na nárok na náhradu škody a neaplikoval premlčaciu lehotu ako na nárok na nemajetkovú ujmu podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Premlčacia lehota začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k porušeniu povinností, v tomto konkrétnom prípade dňom nasledujúcim po dopravnej nehode, teda dňom 21.7.2012. Vzhľadom k tomu, že neprodukovali žalobcovia rozhodujúce skutkové tvrdenia a dôkazy z pripojeného dôkazu trestného spisu vo vzťahu k spočívaniu premlčacej lehoty, v nadväznosti na § 112 Občianskeho zákonníka, R 29/1985, R 31/1974 súd nemal v konaní preukázané, že premlčacia lehota neuplynula, že nárok žalobcovia uplatnili skôr v rámci adhézneho konania. V tomto smere z pripojeného trestného spisu v rozpore s § 132 ods. 2, 3 CSP neoznačili, nepredložili žiadne dôkazy a tvrdenia, ktorými by podložili, že nárok uplatnili skôr, než bola podaná žaloba vo veci 4C/207/2015, teda že nárok uplatnili skôr než dňa 21.7.2015 a že ho uplatnili platným spôsobom v adhéznom konaní. Bola vznesená hmotnoprávna námietka premlčania v zmysle § 152 CSP a povinnosťou žalobcov bolo v nadväznosti na § 151 ods. 1, 2 CSP výslovne túto námietku premlčania poprieť, uviesť vlastné tvrdenia, inak popretie vznesenej námietky premlčania je neúčinné.

Žalovaná 2/ námietku premlčania opierala o 2-ročnú premlčaciu lehotu v podaní zo dňa 26.1.2017 čl. 74 spisu, ktorú prevzal právny zástupca žalobcov 19.6.2017 spolu s termínom pojednávania na deň 3.8.2017. Neprodukoval k vznesenej námietke premlčania po uplynutí lehoty 2 rokov z titulu náhrady škody žiadne protitvrdenia, žiadne dôkazy. V nadväznosti na § 185 ods. 1, 2, 3 CSP dôkaznú povinnosť mali žalobcovia, nie súd. Pokiaľ poukazoval právny zástupca žalovanej 2/ na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17.2.2011 sp. zn. 5Cdo/265/2009 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.9.2008 sp. zn. 5Cdo/278/2007, v zmysle ktorých, ako aj ustálenej súdnej praxe, má súd v prvom rade skúmať vznesenú námietku premlčania, k tomu súd udáva. Pokiaľ chce súd aplikovať premlčaciu lehotu, musí mu byť známy nárok, aby mohol subsumovať príslušný nárok pod príslušnú dĺžku premlčacej lehoty, tak ako tomu bolo v tomto prípade, kedy pre nemajetkovú ujmu platí premlčacia lehota v rozsahu 3 roky podľa § 101 Občianskeho zákonníka a pre nárok na náhradu škody premlčacia lehota v rozsahu 2 roky podľa § 106 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bolo nevyhnutné ustáliť, aký druh nároku je predmetom sporu, aby súd správne aplikoval na daný nárok správnu dĺžku premlčacej lehoty. Nebolo preto možné rozhodnúť o námietke premlčania bez ustálenia charakteru nároku tvoriaceho predmet sporu. Za situácie, kedy je nárok na náhradu škody tvoriaci predmet sporu premlčaný, neexistuje základ nároku na náhradu škody a je nadbytočné a nehospodárne, právne irelevantné dokazovať výšku škody. Z toho dôvodu súd žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu premlčania. Súd nemohol rozhodovať o základe nároku v tomto prípade medzitýmym rozsudkom (§ 212 ods. 2 CSP). Medzitýmym rozsudkom súd rozhoduje len v tom prípade, ak rozhodne, že je daný základ nároku na náhradu škody a v akom rozsahu. V prípade, že nie je daný základ nároku na náhradu škody, v takom prípade súd nerozhoduje medzitýmym rozsudkom, ale žalobu zamietla. Pri neexistencii základu nároku nie je dané právo a nie je možné rozhodovať ani o výške nároku.

10. Výrok o náhrade trov konania: Žalovaní 1/, 2/ sú úspešnými stranami konania v celom rozsahu. V celom rozsahu im súd priznal právo na náhradu trov konania voči žalobcom 2/, 3/, teda v rozsahu 100 %. Výrok o náhrade trov konania súd oprel o ustanovenie § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1, 2 CSP. Výška náhrady trov konania bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku VSÚ prvostupňového súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (Podľa položky 21 sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona o súdnych poplatkoch, ak nebude odvolanie doručené v potrebnom počte, súd bez ďalšej výzvy vyhotoví kópie odvolania na náklady odvolateľa vo výške 0,50 €/1 strana.)

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.